

10-11нче сыйныфларда

“Туган (татар) әдәбият” предметын укыту буенча программа

Мәктәбебездә урта (тулы) гомуми белем бирү баскычында татар әдәбияты предметын укытуга 68 сәгать билгеләнә: X сыйныфта атнага 1 сәгать исәбеннән елга 34 сәгать; XI сыйныфта шулай ук атнага 1 сәгать, елга 34 сәгать.

Югары баскычта рус телле балаларга татар әдәбиятын укыту максатлары берничә аспектны үз эченә ала: белем бирү, танып белү, үстерү, тәрбия.

Белем бирү:

- коммуникатив компетенция, татар телендә сөйләшүчеләр белән телдән яки язмага аралашу күнекмәләре булдыру: коммуникатив бурычлар куя һәм хәл итә белү;

- адекват рәвештә аралашуның вербаль һәм вербаль булмаган чараларыннан, сөйләм этикеты үрнәкләреннән файдалана алу, итәгатьле һәм киң күнелле әңгәмәдәш булу.

Укучылар 1-9 нчы сыйныфларда алган белемнәрен тагын да тулыландыралар, киңәйтәләр, гомумиләштерәләр. Урта баскычта өйрәнелгән темалар буенча сөйләшә белүдән тыш, Татарстанның икътисади үсеше, фәнни һәм мәдәни үсеше, халыкара элементләре, Россиядә һәм дөньяда тоткан урыны, Татарстанның югары уку йортлары, Татарстандагы яшьләр хәрәкәтләре турында иркен аралашуга чыгару максат итеп куела. Шулай ук укучыларны кызыксындырган, борчыган мораль проблемалар буенча да әңгәмәгә керә белүләре күзаллана. Гомумән алганда, 1-9 нчы сыйныф программасын кабатлау, программа темалары буенча сөйләмне камилләштерү күз алдында тотыла.

Танып белү –

Татарстан Республикасында яшәүче һәр милләт кешесе үз халкының һәм янәшәдә яшәүче башка милләтләрнең бәйрәмнәрен, традицияләрен аңларга, хөрмәт итәргә, әдәбият-сәнгать вәкилләренең ижади казанышлары белән үзенең рухи үсешен баета алу мөмкинлегеннән файдаланырга тиеш. Татар теле өйрәнүне – “башка дөньяга тәрәзә ачу” булырлык һәм шуның аркылы укучының үз яшәешен тулырак аңлавына ярдәм итәрлек итеп оештыру зарур. Үстерү – Шәхеснең белемле булуы, тәрбиялелек һәм аның фикерләү сәләте үсеше дәрәжәсеннән дә тора. Югары баскычта балаларның психик үсешен

фикерләүне үстерү белән бәйләп психик функцияләр: логик фикерләү, сәбәп-нәтижә бәйләнешләрен табу, индуктив һәм дедуктив фикер йөртүне үстерүгә аеруча игътибар таләп ителә. Үзләштерү процессы уңышлылыгының алшарты булган универсаль уку гамәлләрен куллана белүне камилләштерү – төп максатларның берсе.

Тәрбия –

Укучыларның тиешле дәрәжәдәгә тәрбиялеләгеннән башка уку процессын оештыру мөмкин түгел. Шуңа күрә программа эчтәлеген сайлаганда, материалның тәрбияви мөмкинлекләре исәпкә алынды: сөйләм предметы булган әхлакый проблемалар аша укучының үзенә һәм үзенәң әйләнә-тирәсендәгә кешеләргә карата, тормыштагы яшәеш проблемаларына карата **шәхси кыйммәтләр формалаштыру максат итеп куелды.**

1. Укытуның планлаштырылган нәтижәләре

Күрсәтелгән максатлар нигезендә татар теле укытуның планлаштырылган нәтижәләре билгеләнә.

Укытуның шәхескә кагылышлы нәтижәләре:

- урта гомуми белем бирү мәктәбендә телне гамәли үзләштерү нәтижәсендә укучыларда татар теленә күп мәдәниятле дөньядагы роле һәм мөһимлеге турында күзаллаулар формалашу;
- татар мәдәниятенә укучылар өчен булган катламы белән танышу, башка мәдәнияткә карата ихтирам хисе уяну, аларда ватанпәрвәрлек хисе уяну;
- әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау; шәхесара һәм мәдәниятара аралашуда татар теленә карата ихтирамлы караш булдыру һәм аны яхшы өйрәнү теләге туу.

Укытуның метапредмет нәтижәләре

Урта белем бирү баскычында татар теле һәм әдәбиятын уку, танып белү чарасы буларак, укучыларның фикер йөртү, интеллектуаль һәм ижади сәләтләрен үстерүгә, шулай ук, реаль тормышта туган проблемаларны хәл итү өчен кирәк булган универсаль уку гамәлләрен (**танып белү, регулятив, коммуникатив**) формалаштыруга хезмәт итә.

Танып белү гамәлләре:

төп төшенчэләрне аера белү, гомумиләштерә, аналогия таба, классификация нигезләрэн билгели белү, сәбәп-нәтижә бәйләнешләрэн күрә, логик нәтижәләр ясый белү кебек күнекмәләргә ия булу;

теләсә нинди эшчәнлектә беренче проблеманы аерып ала, аның чишелеш юлларын билгели, иң эффектив чишелеш юлын күрә белү;

үз эшчәнлегенә рефлексия ясый, адекват бәя бирә һәм әлеге проблема чишелешен тагын да нәтижәлерәк итү өчен үзенә нәрсә эшләү, нинди юнәлештә камилләшү зарурлыгын ачыклай белү; сүзлекләр, башка эзләнү схемаларын актив куллана белү сәләтләре булу;

уку һәм танып-белү мәсьәләләрэн чишү өчен билге, символ, модель, схемаларны үзгәртү һәм куллана белү;

уку мәсьәләләрэн чишү өчен кирәкле информация ресурсларны ИКТ чаралары аша эзли һәм максатчан куллана белү.

Регулятив гамәлләр:

мөстәкыйль рәвештә максатка ирешү юлларын, шулай ук альтернатив юлларын планлаштыра белү;

уку һәм танып-белү гамәленең эффектив юлларын сайлап ала белү; үзконтроль нигезләрэн яхшы белү, уку һәм танып-белү процессында үзбәя, карар кабул итүне аңлы рәвештә сайлай белү;

үз эшчәнлегенә планлаштыруга кирәк булган фикерләренә, хисләренә белдерү өчен кирәк булган тел чараларын аңлы рәвештә куллана белү.

Коммуникатив гамәлләр:

укучының яшьтәшләре белән бердәм эшчәнлекне оештыра, парларда, индивидуаль һәм төркемдә эшли белү күнекмәсе булу;

дәлил итеп үз фикеренә башкаларга жеткерә белү, өлкәннәр һәм яшьтәшләрә белән продуктив уртақ гамәл оештыра белү;

аралашудан соң коммуникатив максатка ирешү турында бәяләмә, йомгак ясау һәм аны дәлилли белү.

Укытуның предмет нәтижәләре

Монологик сөйләм:

- программа кысаларындагы эчтәлек буенча әңгәмәдәшенең сөйләмен аңлый, аңа үз карашынны әйтә, яңа мәгълүматны чагыштыра һәм бәяли белү;
- гади һәм кушма жөмлөләрне кулланып, тормышта булган хәлләр, ишеткән яңа мәгълүматлар, үзеңне борчыган проблемалар турында хәбәр итә белү;
- программада тәкъдим ителгән әхлакый проблемалар буенча үз фикереңне белдерә белү.

Диалогик сөйләм:

- аралашу процессында төрле репликаларны кулланып, үз фикереңне әңгәмәдәшенә аңлата белү;
- конкрет проблема буенча әңгәмәдәшенең белән бәхәсләшә һәм үз фикереңне дәлилли белү;
- программада тәкъдим ителгән проблема буенча әңгәмәдәшләрнең белән иркен аралашуга чыгу.

Тыңлап аңлау:

- программада тәкъдим ителгән эчтәлек нигезендә төрле төрдәге тыңлап аңлау күнегүләрен үти белү; сүзләрне, жөмлөләрне ишетеп тәржемә итә белү; зур булмаган аутентив яки адаптацияләнгән әдәби әсәрләрдән өзекләрен, мәгълүмати характердагы текстларны, вакытлы матбугат язмаларын тыңлап аңлап, эчтәлеге буенча фикер әйтү, аралашуга чыгу;
- әңгәмәдәшенең татарча сөйләмен тулысынча аңлау, телерадио тапшыруларны тыңлап, өлешчә аңлау.

Уку:

- уку текстларын татар теленең әйтелеш нормаларын саклап, сәнгатьле һәм аңлап уку;
- укыган текстның эчтәлеген логик бөтеннәргә бүлә белү, план төзи белү.

Язу:

- укылган әсәр, андагы проблема буенча үз фикереңне язмача житкерә белү;
- күргән һәм ишеткән турында хикәяләп язу;
- рәсми кәгазьләрне (гариза, автобиография, характеристика, резюме) яза белү;

- әхлакый проблемага карата үз фикерләренне язу, ижади биремнәр үтәү.

2. Уку предметының төп эчтәлеге

Сөйләмнең предмет эчтәлеге

Белем һәм тормыш. Киләчәккә юл сайлау. Теләк һәм мөмкинлекләр. Югары уку йортлары һәм без сайлаган һөнәрләр. Татарстан Республикасының Милли китапханәсе. Казан университетының Н.И.Лобачевский исемендәге фәнни китапханәсе.

Һөнәр сайлау. Икътисади тормыш. Һөнәр сайлауда туган проблемалар. Яңа һөнәрләр. Без сайлаган профессиональләр, аларга куелган таләпләр.

Татарстан республикасы. Хәзерге икътисад шартларында Татарстанның экономик, мәдәни һәм сәнгать казанышлары. Халыкара багланышлар. Халыклар дуслыгы. Татар теленең дөньякүләм урыны. Казанның тарихи һәм истәлекле урыннары. Татар халкының якты йолдызлары (композиторлар, рәссамнар, җырчылар, артистлар, шагыйрьләр, язучылар). Күренекле шәхесләр турында кыскача белешмә бирә белү. Татарстанның бөтендөнья спорт үсешенә керткән өлеше. Татарстандагы яшьләр хәрәкәтләре.

Дуслык. Дуслар белән аралашу. Дусларга хас уңай һәм тискәре сыйфатлар, дус була белү, дуслар белән аралашу серләре. Дуслыкта кызларның һәм егетләрнең роле.

Беренче хисләр, гаилә кору. Саф хисләр, беренче хисләр, аларга сак караш. Яшьләрнең үзара аралашу әдәбе. Бергә ял итү. Катнаш гаиләләр, аларның киләчәге. Балаларны ярату, саклау, ата-ананың балалар алдындагы, балаларның ата-аналар алдындагы бурычы. Ятим балалар.

3. Тематик планлаштыру

10нчы сыйныф

| Курс эчтәлеге, якынча сәгатьләр саны | Укучы эшчәнлеге төрләренә характеристика |
|---|--|
| Белем һәм тормыш. (11 сәгать). Киләчәккә юл сайлау. Теләк һәм мөмкинлекләр. Югары уку йортлары һәм без сайлаган һөнәрләр. Татарстан Республикасының Милли китапханәсе. Казан университетының Н.И.Лобачевский исемендәге фәнни китапханәсе. | - киләчәккә сайлаган юлың, теләк һәм мөмкинлекләрең, киләчәккә ничек әзерләнүең турында, югары уку йортлары һәм сайланган һөнәрләр турында сөйләшү; - Казан дәүләт университеты китапханәсе, Н.И.Лобачевский исемендәге китапханә турында хәбәр |

| | |
|--|--|
| | <p>итү;</p> <ul style="list-style-type: none"> - күптеллек, “Телләр белгән – илләр гизгән” проблемасы буенча әңгәмә кору; - “Бүгенге тормышта конкурент шәхес нинди була?” проблемасы буенча сөйләшү. |
| <p>Дустың булмаса – эзлә, тапсаң – сакла (12 сәг.) Дусларга хас уңай һәм тискәре сыйфатлар, дус була белү, дуслар белән аралашу серләре. Дуслыкта кызларның һәм егетләрнең роле. Кешеләрнең уңай һәм тискәре сыйфатлары, яхшы һәм начар гадәтләре.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - дус була белү өчен кирәкле сыйфатлар турында сөйләшү, фикер алышу; - дуслыкның тормышта кирәклеген, аны саклай белү, дуслар белән аралашу серләре турында дәлилләр китереп сөйләү, сөйләшү; - дуслыкта, мөхәббәттә кызларның һәм егетләрнең роле турында сөйләшү. |
| <p>Беренче хисләр, гаилә кору. (11 сәгать). Саф хисләр, беренче хисләр, аларга сак караш. Яшьләрнең үзара аралашу әдәбе. Бергә ял итү. Балаларны ярату, саклау, ата-ананың балалар алдындагы, балаларның ата-аналар алдындагы бурычы. Ятим балалар.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - саф хисләр, беренче хисләр, аларга сак караш турында әңгәмә кору; - “Дуслык белән мөхәббәт” проблемасы буенча әңгәмә кору; - “Чын хисләр, чын ярату нинди була?” дигән проблема буенча сөйләшү; - дуслар белән бергә ял итү турында, дуслыкта, мөхәббәттә кызларның һәм егетләрнең роле турында сөйләшү; - гаилә кору өчен кирәкле шартлар, балаларны ярату, саклау турында сөйләшү. |

11нче сыйныф

| Курс эчтәлегенә, якинча сәгатьләр саны | Укучы эшчәнлегенә төрләрнең характеристика |
|--|---|
| <p>Алда юллар, кайсын сайларга...(13 сәг.) Югары уку йортлары һәм без сайлаган һөнәрләр, аларга куелган таләпләр. Бүгенге икътисади тормыштагы яңа һөнәрләр. Бүгенге мәктәптә мине борчыган проблемалар. БДИ, аңа эзләнү.</p> | <ul style="list-style-type: none"> - һөнәр сайлауның җаваплылыгы турында әңгәмә кору; - бүгенге икътисади тормыштагы яңа һөнәрләр, аларга төрле карашлар турында сөйләшү; - бүгенге мәктәптә борчыган проблемалар, БДИ, аңа яхшы эзләнү һәм тапшыру өчен кирәкле сыйфатлар, чаралар турында сөйләшү. |
| <p>Шушы яктан, шушы туфрактан</p> | <ul style="list-style-type: none"> - Татарстандагы яшьләр хәрәкәтләре. |

| | |
|---|---|
| <p>без (6 сэг.) Татарстанның географик урыны, табигате. Хәзерге икътисад шартларында Татарстанның экономик, мәдәни һәм сәнгать казанышлары. Халыкара багланышлар. Халыклар дуслыгы. Татар теленең дөньякүләм урыны. Казанның тарихи һәм истәлекле урыннары. Татар халкының якты йолдызлары (композиторлар, рәссамнар, жырчылар, артистлар, шагыйрьләр, язучылар). Күренекле шәхесләр турында кыскача белешмә бирә белү. Татарстанның бөтендөнья спорт үсешенә керткән өлеше. Татарстандагы яшьләр хәрәкәтләре.</p> | <p>табигате турында сөйләү; - хәзерге икътисад шартларында Татарстанның экономик, мәдәни һәм сәнгать казанышлары турында хәбәр итү; - Татарстанда яшәүче милләتلәр, Татарстанның башкаласы – Казан шәһәре, истәлекле урыннары, музейтеатрлар һәм башка ял итү урыннары турында сөйләшү; - татар сәнгатенең күренекле вәкилләре турында кыскача белешмә бирү. - Татарстанның бөтендөнья спорт үсешенә керткән өлеше турында сөйләшү; - Татарстандагы яшьләр хәрәкәтләре турында сөйләү.</p> |
| <p>Гаилә һәм балалар (7 сэг.) Гаилә һәм балалар арасындагы мөнәсәбәтләр.</p> | <p>- дуслыкта, мөхәббәттә кызларның һәм егетләрнең роле турында сөйләшү; - гаилә кору өчен кирәкле шартлар, балаларны ярату, саклау турында сөйләшү.</p> |
| <p>Беренче хисләр, гаилә кору. (8 сэгать). Дуслык һәм мөхәббәт, гаилә кору. Катнаш гаиләләр, аларның киләчәге. Балаларны ярату, саклау, ата-ананың балалар алдындагы, балаларның ата-аналар алдындагы бурычы. Ятим балалар.</p> | <p>- “Дуслык белән мөхәббәт” проблемасы буенча әңгәмә кору; - “Чын хисләр, чын ярату нинди була?” дигән проблема буенча сөйләшү; - дуслар белән бергә ял итү турында, дуслыкта, мөхәббәттә кызларның һәм егетләрнең роле турында сөйләшү; - гаилә кору өчен кирәкле шартлар, балаларны ярату, саклау турында сөйләшү.</p> |

Рабочая программа курса
“Родная татарская литература” 10-11 классы

Планируемые результаты обучения

10-11 классы

Освоение программы 10-11 классов предусматривает формирование у них следующих **личностных результатов**:

- уважительное и доброжелательное отношение к истории, культуре, религии, традициям, языкам, ценностям народов России и народов мира; знание истории, своего края, основ культурного наследия народов России;
- развитое моральное сознание и компетентность в решении моральных проблем на основе личного выбора, сформированность нравственных чувств и нравственного поведения, осознанного и ответственного отношения к собственным поступкам;
- сформированность ответственного отношения к учению; уважительного отношения к труду, наличие опыта участия в социально значимом труде. Осознание значения семьи в жизни

человека и общества, принятие ценности семейной жизни, уважительное и заботливое отношение к членам своей семьи;

– сформированность ценности здорового и безопасного образа жизни.

Освоение программы 10-11 классов предусматривает формирование у них следующих **метапредметных результатов обучения:**

– умение анализировать объекты с целью выделения признаков (существенных, несущественных); выбирать основания и критерии для сравнения, классификации объектов; устанавливать причинно-следственные связи; строить логическую цепь рассуждений;

– умение создавать, применять и преобразовывать знаки и символы, модели и схемы для решения учебных и познавательных задач;

– умение самостоятельно определять цели обучения, ставить и формулировать новые задачи в учебе и познавательной деятельности, развивать мотивы и интересы своей познавательной деятельности;

– умение соотносить свои действия с планируемыми результатами, осуществлять контроль своей деятельности в процессе достижения результата, определять способы действий в рамках предложенных условий и требований, корректировать свои действия в соответствии с изменяющейся ситуацией;

– умение оценивать правильность выполнения учебной задачи, собственные возможности ее решения;

– владение основами самоконтроля, самооценки, принятия решений и осуществления осознанного выбора в учебной и познавательной деятельности;

– умение осознанно использовать речевые средства в соответствии с задачей коммуникации для выражения своих чувств, мыслей и потребностей для планирования и регуляции своей деятельности; владение устной и письменной речью, монологической контекстной речью;

– компетентность в использовании информационно-коммуникационных технологий.

Предметные результаты обучения татарскому языку по каждой изучаемой теме приводятся в тематическом планировании в графе **характеристика основных видов деятельности учащихся.**

Планируется, что при завершении программы учащийся должен владеть следующими умениями по видам речевой деятельности:

в диалогической речи

- умение строить диалогическую речь в пределах тем, предусмотренных программой: диалог – расспрос, диалог – предложение, диалог – обмен мнениями, смешанные диалоги;
- умение начать, продолжить и закончить разговор; умение расспрашивать с целью уточнения событий;
- умение выражать просьбу помочь, сделать что-либо;
- умение выражать несогласие, отвергать просьбу;
- умение предлагать сотрудничество;
- умение составлять модели общения с собеседником с использованием этикетных выражений;
- умение проводить беседу по предложенной ситуации с помощью опорной схемы.

Объём диалогической речи: каждый участник диалога должен произнести не менее 10 – 12 реплик.

в монологической речи

- умение точно выражать свои мысли в монологической речи, соблюдая орфоэпические и грамматические нормы, используя вводные слова;
- умение пересказывать содержание прочитанного текста своими словами с помощью вопросов, плана или самостоятельно;
- умение продолжить пересказ текста;

- умение рассказывать, видоизменив текст;
- умение составлять рассказ по предложенной теме, соблюдая последовательность;
- умение выразительно рассказывать наизусть стихотворения;
- умение подготовить сообщение о новостях;
- умение защитить проект по предложенной теме;
- умение подготовить презентацию.

Объём монологической речи: не менее 13 – 15 фраз. Продолжительность речи по времени: 2 – 2,5 минуты.

в аудировании

- понимать на слух речь учителя и одноклассников при участии в беседе, объяснять им свое мнение;
- прослушивать небольшие аутентичные тексты или адаптированные отрывки из литературных произведений, тексты информационного характера и выражать свое мнение по их содержанию.

Продолжительность текстов для аудирования по времени звучания: 1,5 – 2 минуты.

в чтении

- владение навыками чтения научно-популярных, официальных текстов в пределах тем, предусмотренных программой, с полным пониманием их содержания;
- умение работать с текстами, в которых содержатся таблицы, иллюстрации, наглядная символика;
- умение при чтении текста выделять нужную информацию, систематизировать, сравнивать, анализировать, обобщать, интерпретировать и изменять его содержание.

Объём текста для чтения: 400 слов (10 класс), 500 слов (11 класс).

в письме

-умение правильно писать слова активного пользования, указанные в программе;

- умение письменно составлять диалоги различных моделей и рассказы по предложенной теме, прагматические тексты (рецепты, объявления, афиши и т.д.), тексты эпистолярного жанра (личные и официальные письма, поздравления и т.д.);

- умение письменно выразить свои мысли по данной проблеме;

- умение продолжить предложенный текст или видоизменить его.

Объём письменной работы: 100 – 120 слов.

**Содержание учебного предмета
«Родная татарская литература»
10-11 классы**

Содержание учебного предмета отбирается с учетом интересов учащихся в соответствии с их возрастными особенностями. Оно состоит из следующих тем:

Знание и жизнь. Выбор жизненного пути. Желания и возможности. Высшие учебные заведения и выбранные профессии. Проблемы с выбором профессии. Роль изучения языков в современной экономической жизни.

Национальная библиотека Республики Татарстан. Научная библиотека имени Н.И.Лобачевского Казанского федерального университета.

В мире профессий. Экономическая жизнь, новые профессии. Требования к выбранным профессиям. Проблемы, волнующие молодежь.

Республика Татарстан. Достижения Татарстана в области экономики, культуры и искусства, образования. Межнациональное и межконфессиональное согласие и мир в Республике Татарстан. Выдающиеся личности татарского народа (композиторы, художники, певцы, артисты, поэты, писатели, просветители). Казань – политический, культурный и исторический центр. Вклад Татарстана в развитие мирового спорта. Международные связи Республики Татарстан.

Дружба. Общение. Положительные и отрицательные качества друзей. Умение дружить, секреты общения с друзьями. Первые искренние чувства, бережное отношение к ним.

Семейные ценности. Нормы взаимоотношений среди молодёжи. Ответственное отношение к созданию семьи. Современные проблемы в семейных отношениях. Обязанности родителей перед детьми, детей – перед родителями.

Примерное тематическое планирование

10 класс (34 часа)

| <p align="center">Содержание курса и ориентировочное количество часов, отводимое на тему.</p> | <p align="center">Характеристика основных видов деятельности учащихся (коммуникативные умения)</p> |
|--|---|
| <p>Знание и жизнь. (11 часов) Выбор жизненного пути. Желания и возможности. Роль изучения языков в современной жизни.</p> <p>Высшие учебные заведения РТ. Национальная библиотека Республики Татарстан. Научная библиотека имени Н.И.Лобачевского Казанского федерального университета.</p> | <p>Дискутировать и вести диалог-обмен мнениями о выбранном пути в жизни, о своих желаниях и возможностях.</p> <p>Высказывать своё отношение к проблеме выбора профессии.</p> <p>Аргументировать свои суждения о роли изучения языков в современной жизни.</p> <p>Сообщать о высших учебных заведениях, о Национальной библиотеке Республики Татарстан, о научной библиотеке имени Н.И.Лобачевского Казанского федерального университета.</p> <p>Участвовать в обсуждении проблемы конкурентоспособности личности, лидерства.</p> |
| <p>Дружба. Общение. (12 часов) Положительные и отрицательные качества друзей. Умение дружить, секреты общения с друзьями.</p> | <p>Вести диалог-рассуждение о положительных и отрицательных качествах друзей.</p> <p>Высказывать свое мнение об умении дружить, о секретах</p> |

| | |
|--|---|
| | <p>общения с друзьями.</p> <p>Аргументировать свои суждения о настоящей дружбе.</p> |
| <p>Первые искренние чувства. (11 часов) Первые искренние чувства, бережное отношение к ним. Дружба между парнями и девушками, совместный отдых.</p> | <p>Вести диалог-рассуждение о положительных и отрицательных качествах.</p> <p>Высказывать свое мнение об умении дружить, о секретах общения.</p> <p>Аргументировать свои суждения о первых искренних чувствах, о бережном отношении к ним.</p> |

11 класс (34 часа)

| <p>Содержание курса и ориентировочное количество часов, отводимое на тему.</p> | <p>Характеристика основных видов деятельности учащихся (коммуникативные умения)</p> |
|--|---|
| <p>В мире профессий. (13 часов)</p> <p>Экономическая жизнь, новые профессии. Требования к выбранным профессиям. Проблемы, волнующие молодежь.</p> | <p>Вести диалог об экономической жизни страны, о новых профессиях.</p> <p>Рассказывать о требованиях к выбранным профессиям.</p> <p>Аргументировать свои доводы об ответственности за выбор профессии.</p> <p>Дискутировать, высказывать своё отношение по проблемам,</p> |

| | |
|--|---|
| | волнующим молодежь. |
| <p>Республика Татарстан. (6 часов) Достижения Татарстана в области экономики, культуры и искусства, образования. Межнациональное и межконфессиональное согласие и мир в Республике Татарстан. Выдающиеся личности татарского народа (композиторы, художники, певцы, артисты, поэты, писатели, просветители). Казань – культурный и исторический центр. Вклад Татарстана в развитие мирового спорта. Международные связи Республики Татарстан.</p> | <p>Сообщать, вести диалог о достижениях Татарстана в области экономики, культуры и искусства, образования.</p> <p>Рассуждать и высказывать свое мнение о межнациональном и межконфессиональном согласии в Республике Татарстан.</p> <p>Вести диалоги о выдающихся личностях татарского народа (композиторах, художниках, певцах, артистах, поэтах, писателях, просветителях).</p> <p>Охарактеризовать Казань как культурную и спортивную столицу России.</p> <p>Донести информацию через диалог о международных отношениях РТ.</p> |
| <p>Семейные ценности. (7 часов) Нормы взаимоотношений среди молодежи. Совместный отдых. Ответственное отношение к созданию семьи. Современные проблемы в семейных отношениях. Обязанности родителей перед детьми, детей – перед</p> | <p>Вести беседу о пробуждении первых чувств, о бережном отношении к ним, об ответственности каждого за сохранность чувств.</p> <p>Обсуждать проблему настоящей</p> |

| | |
|---|--|
| родителями. Сироты. Детские дома. | любви, семейных ценностей. |
| Первые искренние чувства. (8 часов) Первые искренние чувства, бережное отношение к ним. Дружба между парнями и девушками, совместный отдых. | Вести диалог-рассуждение о положительных и отрицательных качествах. Высказывать свое мнение об умении дружить, о секретах общения. Аргументировать свои суждения о первых искренних чувствах, о бережном отношении к ним. |

**Учебно-тематическое планирование
10 класс**

| № | Тема раздела Тема урока | Количество часов |
|----------|--|-------------------------|
| | Знание и жизнь. (11 часов) Белем һәм тормыш (11 сәгать) | |
| 1 | Творчество М. Хусаена. «Книга». Знание и жизнь. М.Хөсәен ижаты. «Китап». Белем һәм тормыш. | 1 |
| 2 | Жизненный путь Р. Фахреддина. Произведение «Книга и чтение» Р. Фәхрединның тормыш юлы. «Китап һәм уку» әсәре. | 1 |
| 3 | Творчество Каюма Насыри. Произведение «Книга о воспитании» Каюм Насыри ижаты. «Тәрбия китабы» әсәре. | 1 |
| 4 | В библиотеке. Китапханәдә. | 1 |
| 5 | Текст «Казанский государственный университет». Монолог на тему «Казанский государственный университет – гордость нашей столицы». «Казан дәүләт университеты» тексты. “Казан дәүләт университеты – башкалабыз горурлыгы” темасына монолог. | 1 |
| 6 | Текст «Роальд Сагдиев — звезда на небосклоне науки». Беседа на тему «Знаменитые татары». «Роальд Сәгъдиев — фән күгүндәге йолдыз» тексты. “Күренекле татарлар” темасына әңгәмә. | 1 |
| 7 | Беседа на тему «Татары зарубежом». Текст «Где проживают | 1 |

| | | |
|----|--|---|
| | татары?». «Чит илләрдәге татарлар» темасына әңгәмә. «Татарлар кайларда яшиләр?» тексты. | |
| 8 | Ф. Амирхан: жизненный путь и творчество. Знакомство с произведением «Хаят». Анализ произведения «Хаят». Ф. Әмирхан: тормыш юлы һәм ижаты.«Хаят» әсәре белән танышу. «Хаят» әсәренә анализ. | 1 |
| 9 | Жизненный путь Г. Камала. Комедия «Первый театр». Инсценировка комедии «Первый театр». Г. Камалның тормыш юлы. «Беренче театр» комедиясе. «Беренче театр» комедиясен сәхнәләштерү. | 1 |
| 10 | Текст «Одеваться — это профессия». Беседа на тему «Одеваться — это профессия». «Киенә белү — үзе бер һөнәр» тексты. «Киенә белү — үзе бер һөнәр» темасына әңгәмә. | 1 |
| 11 | Н. Дереклеева. Легенда «Смысл жизни». Н. Дереклеева. «Тормыш мәгънәсе» (легенда). | 1 |
| | Дустың булмаса – эзлә, тапсаң – сакла (12 сәг.) Дружба. Общение. (12 часов) | |
| 12 | Знакомство с текстом «Здоровье — большое богатство». Проектная работа «Здоровье — большое богатство». «Сәламәтлек — зур байлык» тексты белән танышу. «Сәламәтлек — зур байлык » (проект эше) | 1 |
| 13 | Текст «Вред табакокурения». «Гәмәке тартуның зарары» тексты. | 1 |
| 14 | Беседа на тему «Вред алкогольных напитков». Пивной алкоголизм опасен! «Исерткеч эчемлекләрнең зарары?» әңгәмә. Сыра алкоголизмы куркыныч! | 1 |
| 15 | Текст «Защити себя от «белой смерти». Контрольная работа (тестирование). «Ак үлем»нән саклан» тексты. Контроль эш (тест). | 1 |
| 16 | Защити себя от вредных привычек. Зарарлы гадәтләрдән саклан. | 1 |
| 17 | Лексик-грамматик материал в тексте «Секреты дружбы». «Дус була белү серләре» текстындагы лексик-грамматик материал. | 1 |
| 18 | Сказка «Три друга». Инсценировка сказки «Три друга». «Өч дус» әкиятә. «Өч дус» әкиятен сәхнәләштерү. | 1 |
| 19 | Знакомство с басней «Верная дружба». Анализ басни «Верная дружба». «Тугрылыклы дуслык» мәсәлә белән танышу. «Тугрылыклы дуслык» мәсәленә анализ. | 1 |
| 20 | Творчество Ф. Хусни. I часть произведения «Тыква». | 1 |

| | | |
|----|--|---|
| | Ф. Хәснинен ижаты. «Кабак» әсәренен I өлеше. | |
| 21 | II часть произведения «Тыква» Ф. Хусни. Ф. Хәснинен «Кабак» әсәре. «Кабак» әсәренен II өлеше | 1 |
| 22 | Жизненный путь и творчество Х. Такташа. Стихотворение «Мокамай». Һ. Такташ: тормыш юлы һәм ижаты.Һ. Такташ. «Мокамай» шигыре. | 1 |
| 23 | Биография И. Юзеева. Стихотворение «Я желаю друзьям». И. Юзеев биографиясе. «Мин телим дусларга» шигыре. | 1 |
| | Первые искренние чувства. (11 часов) Саф хисләр, беренче хисләр (11 сәгать) | |
| 24 | Биография Габделхая Сабитова. Произведение «Яростная весна». Анализ рассказа «Яростная весна». Габделхәй Сабитов биографиясе. «Ярсулы яз» әсәре. Габделхәй Сабитов «Ярсулы яз» хикәясенә анализ. | 1 |
| 25 | I часть произведения А. Гыймадиева «Зульфия +... я». А. Гыймадиев. «Зөлфия +... мин» (I өлеш).«Зөлфия +... мин» | 1 |
| 26 | II часть произведения А. Гыймадиева «Зульфия +... я». А. Гыймадиев. «Зөлфия + ... мин»(II өлеш). | 1 |
| 27 | Жизненный путь и творчество В. Казыйханова. «Сердце ждёт совета». В. Казыйханов тормыш юлы һәм ижаты. «Йөрәк киңәш көтә». | 1 |
| 28 | Жизненный путь и творчество Амирхана Еники. Знакомство с произведением «Кто поёт?». Устное сочинение по картине «Кто поёт?». Әмирхан Еники биографиясе һәм ижаты. «Кем жырлады?» әсәре белән танышу. «Кем жырлады?» картинасы буенча телдән сочинение . | 1 |
| 29 | Жизненный путь и творчество Шайхи Маннур. «Дружба, рождённая в плену». Шәйхи Маннур: тормыш юлы һәм ижаты. «Әсирлектә туган дуслык». | 1 |
| 30 | Жизненный путь и творчество Гарифа Ахунова. Знакомство с произведением «Героизм поэта». Муса Джалиль – поэт-герой. Гариф Ахунов: тормыш юлы һәм ижаты. «Шагыйрьнең каһарманлыгы» әсәре белән танышу. Муса Жәлил – герой-шагыйрь. | 1 |
| 31 | Г. Апсләмов. Отрывок из романа «Газинур». Анализ произведения «Газинур». Г. Әпсәләмов. «Газинур» романыннан өзек. «Газинур»әсәренә анализ. | 1 |
| 32 | Один шаг к бессмертию. Үлемсезлеккә бер адым. | 1 |
| 33 | Жизненный путь и творчество М. Махдиева. «Прощание». | 1 |

| | | |
|----|--|--|
| | М. Мәндиев: тормыш юлы һәм ижаты. «Бәхилләшү». | |
| 34 | Итоговый урок. Йомгаклау дәресе. | 1 |
| | | Всего: 34 часа Барлығы: 34 сәг. |

Учебно-тематическое планирование

11 класс

| № | Тема раздела Тема урока | Количество часов |
|----|--|------------------|
| | В мире профессий. (13 часов) “Алда юллар, кайсын сайларга?” (13 сәгать) | |
| 1 | С новым учебным годом! Яңа уку елы котлы булсын! | 1 |
| 2 | Ф. Яруллин. Стихотворение "Вы самый прекрасный человек". Ф.Яруллин. "Иң гүзәл кеше икәнсез" шигыре. | 1 |
| 3 | Джавад Тарземанов. "Письмо учителям математики" Ж.Тәржеманов."Математика укытучыларына хат" тексты. | 1 |
| 4 | Знакомство с отрывком пьесы Т.Миннуллина "Судьба, выбранная нами". Т.Миңнуллин “Үзөбез сайлаган язмыш” пьесасыннан өзек белән танышу. | 1 |
| 5 | Развитие связной речи на тему "Вы готовы?" Контрольная работа. Б.С.Ү. "Сез әзерме?" Контроль эш. | 1 |
| 6 | Работа над 1 частью произведения М. Насибуллина "Экзамен". М. Насыйбуллин "Имтихан" әсәренәң 1 өлеше өстендә эш. | 1 |
| 7 | Работа над 2 частью произведения М. Насибуллина "Экзамен". М. Насыйбуллин "Имтихан" 2 өлеш. | 1 |
| 8 | 2 часть произведения М. Насибуллина "Экзамен". М. Насыйбуллин "Имтихан" 2 өлеш. | 1 |
| 9 | Знаменитые Акчурины. Данлыклы Акчуриннар | 1 |
| 10 | "Белые цветы" Г. Апсалямова. Г. Әпсәләмов “Ак чәчәчкләр” | 1 |
| 11 | Профессия социолог. Социолог һөнәре. | 1 |
| 12 | Развитие связной речи на тему "Реклама". Б.С.Ү “Реклама”. | |
| 13 | Выбор профессии – ответственное дело. Һөнәр сайлау – жаваплы эш. | |
| | Республика Татарстан. (6 часов) “Шушы яктан, шушы туфрактан без...” (6 сәгать) | |
| 14 | Работа над текстом “Республика Татарстан”. | 1 |

| | | |
|----|--|---|
| | “Татарстан Республикасы” тексты өстендә эш. | |
| 15 | Развитие связной речи на тему "Экономическое развитие Татарстана". Б.С.Ү. “Татарстанның экономик үсеше”. | 1 |
| 16 | Работа над текстом “Наша столица Казань”. “Башкалабыз Казан” тексты өстендә эшләү. | 1 |
| 17 | Работа над текстом “В мире искусства”. “Сәнгать дөньясында” тексты өстендә эшләү. | 1 |
| 18 | Высшие учебные заведения Казани. Казандагы югары уку йортлары. | 1 |
| 19 | Текст “Летняя универсиада”. Контрольная работа. “Жәйге универсиада” тексты. Контроль эш. | 1 |
| | Семейные ценности. (7 часа) “Гаилә һәм балалар” (7 сәгать) | |
| 20 | Г. Кутуй “Неотосланные письма” (1 часть). Г. Кутуй “Тапшырылмаган хатлар” (1нче өлеш). | 1 |
| 21 | Г. Кутуй “Неотосланные письма” (2 часть). Г. Кутуй “Тапшырылмаган хатлар” (2нче өлеш) | 1 |
| 22 | Знакомство с отрывком из пьесы Т.Миннуллина “Илгизәр+ Вера”. Т. Миңнуллин “Илгизәр+ Вера” пьесасыннан өзек белән танышу. | 1 |
| 23 | Текст Г.Ахтамовой "Одна белая – другая пестрая". Г. Әхтәмованың "Берсе ак – берсе чуар" тексты. | 1 |
| 24 | Рассказ Р. Хафизовой "Какой бывает мама?" Р. Хафизова "Әни нинди була?" хикәясе. | |
| 25 | Рассказ Нурзили "Жизнеописание Сююмбике" (1 часть). Нурзиләнәң "Сөембикә кыйссасы" хикәясе, 1 нче өлеш. | 1 |
| 26 | Рассказ "Жизнеописание Сююмбике" (2 часть). "Сөембикә кыйссасы" хикәясе, 2 нче өлеш. | 1 |
| | Первые чувства, создание семьи (8 часов) Беренче хисләр, гаилә кору (8 сәг.) | 1 |
| 27 | Знакомство с отрывком из произведения Г. Мухаметшина “Следы на сердце”. Г. Мөхәммәтшин “Йөрәктәге эзләр” әсәрәннән өзек белән танышу. | 1 |
| 28 | “Парень-герой”. “Батыр егет” | 1 |
| 29 | Жизненный путь и творчество Зульфат Хакима. Зөлфәт Хәким тормышы һәм ижаты. | 1 |
| 30 | Рассказ “Настоящая любовь”. “Чын ярату” хикәясе. | 1 |
| 31 | Жизненный путь и творчество Хасана Туфана. Хәсән Туфанның тормышы һәм ижаты. | 1 |
| 32 | Стихотворение Х. Туфана “Чьи руки тёплые?”. Х. Туфан “Кайсыгызының кулы жылы?” шигыре. | 1 |

| | | |
|----|--|----------------------------------|
| 33 | Стихотворение Х. Туфана “Сказала было...”. Итоговая контрольная работа. Х. Туфан “Эйткэн идең...” шигыре. Йомгаклау контроль эше. | 1 |
| 34 | Стихотворение Ради́фа Гаташа “Давайте будем мужчинами”. Рәдиф Гаташ “Ирләр булуйк” шигыре. | 1 |
| | Всего: Барлығы: | 34 часа 34 сәг. |

**Нормы контроля обученности по видам речевой деятельности
10-11 классы**

| № | Виды речевой деятельности | Классы | |
|----|---------------------------|-------------------|-------------------|
| | | 10 | 11 |
| 1. | Аудирование | 1,5-2,0 минуты | 2-2,5 минуты |
| 2. | Диалогическая речь | 11-12 реплик | 13-14 реплик |
| 3. | Монологическая речь | 10-12 фраз | 12-14 фраз |
| 4. | Чтение | 95-100 слов | 95-100 слов |
| 5. | Письмо: | 10-15 фраз | 15-20 фраз |
| | словарный диктант | 25-27 слов | 28-30 слов |
| | сочинение | 12-15 предложений | 13-15 предложений |